

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อกิจกรรมของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง คณะครุศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์ ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้อง การปกครองนิสิต และระบบการเลี้ยงกีฬาและการชมเชียร์ จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะอภิปรายเป็นด้าน ๆ ดังนี้

ทัศนคติในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย (ดูตารางที่ 1 และตารางที่ 15) นิสิตคณะครุศาสตร์มีค่าดัชนีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเรื่อง "อาวุโส" .26 โดยในการตอบแบบสอบถามครั้งแรกนิสิตส่วนใหญ่ (พิจารณาจากฐานนิยม) เลือกตอบว่า ออาวุโส คือ นิสิตรุ่นน้องจำต้องเคารพเชื่อฟังนิสิตรุ่นพี่ (42.92%) แต่ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง นิสิตตอบว่า ออาวุโสคือ นิสิตรุ่นน้องเคารพเชื่อฟังนิสิตรุ่นพี่ที่วางตัวเหมาะสมเท่านั้น (46.76%)

ทัศนคติในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องและการปกครองนิสิต นิสิตคณะครุศาสตร์มีค่าดัชนีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเรื่องการปฏิบัติตัวของนิสิตรุ่นพี่ต่อนิสิตรุ่นน้อง .31 โดยในการตอบแบบสอบถามครั้งแรกนิสิตตอบว่า นิสิตรุ่นพี่ควรปฏิบัติต่อนิสิตรุ่นน้องเหมือนปฏิบัติต่อเพื่อนรุ่นเดียวกัน (58.29%) แต่ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง นิสิตตอบว่า นิสิตรุ่นพี่ควรให้ความช่วยเหลือนิสิตรุ่นน้อง (75.04%) ในเรื่องการปฏิบัติตัวของนิสิตรุ่นน้องต่อนิสิตรุ่นพี่ นิสิตคณะครุศาสตร์มีค่าดัชนีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ .17 โดยในการตอบแบบสอบถามครั้งแรก นิสิตตอบว่า นิสิตรุ่นน้องควรปฏิบัติต่อนิสิตรุ่นพี่เหมือนกับเป็นพี่ของตนเอง (46.98%) แต่ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง นิสิตตอบว่า นิสิตรุ่นน้องควรปฏิบัติต่อนิสิตรุ่นพี่เหมือนปฏิบัติกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน (57.40%) ในเรื่องความรู้สึกต่อการที่นิสิตรุ่นพี่ปกครองนิสิตรุ่นน้อง นิสิตคณะครุศาสตร์มีค่าดัชนีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ .32 โดยในการตอบแบบสอบถามครั้งแรกนิสิตตอบว่าการที่นิสิตรุ่นพี่ปกครองนิสิตรุ่นน้อง ทำให้ นิสิตรุ่นน้องไม่เป็นตัวของตัวเอง (62.35%) แต่ในการ

ตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง นิสิตตอบว่าการที่นิสิตรุ่นพี่ปกครองนิสิตรุ่นน้อง เป็นการวิพากษ์
สิทธิส่วนบุคคล (44.80%)

ทัศนคติในค่านิยมระบบการเชียร์และการชมเชียร์ นิสิตคณะครุศาสตร์มีค่าดัชนี
การเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องลักษณะของประธานเชียร์ .34 โดยในการตอบแบบสอบถาม
ครั้งแรก นิสิตตอบว่าประธานเชียร์ควรเป็นคนเข้มแข็งและเคร่งครัดต่อระเบียบ (71.92%)
แต่ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง นิสิตตอบว่าประธานเชียร์ควรมีวาทีศิลป์ดีและมีเหตุผล
(71.68%)

นิสิตคณะครุศาสตร์มีการเปลี่ยนทัศนคติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ทัศนคติในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย นิสิตคณะ
ครุศาสตร์มีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องระเบียบในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .18 โดยในการตอบแบบ
สอบถามครั้งแรก นิสิตตอบว่าระเบียบคือ กฎเกณฑ์ที่ปฏิบัติกันมาเป็นประเพณี (63.70%)
แต่ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง นิสิตตอบว่าระเบียบคือกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย
(57.66%)

ทัศนคติในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องและการปกครอง
นิสิต นิสิตคณะครุศาสตร์มีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องความรู้สึกต่อการที่นิสิตรุ่นพี่
ปกครองนิสิตรุ่นน้อง .27 โดยในการตอบแบบสอบถามครั้งแรก นิสิตตอบว่าการที่นิสิต
รุ่นพี่ปกครองนิสิตรุ่นน้อง ทำให้นิสิตรุ่นน้องไม่เป็นตัวของตัวเอง (64.61%) แต่ในการ
ตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง นิสิตตอบว่า การที่นิสิตรุ่นพี่ปกครองนิสิตรุ่นน้อง เป็นการวิพากษ์
สิทธิส่วนบุคคล (47.43%)

ทัศนคติในค่านิยมระบบการเชียร์และการชมเชียร์ นิสิตคณะครุศาสตร์มีค่า
ดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อมเชียร์ในห้องประชุม .29
โดยในการตอบแบบสอบถามครั้งแรก นิสิตตอบว่าควรมีการฝึกซ้อมเชียร์สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง
(55.51%) แต่ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง นิสิตตอบว่าควรมีการฝึกซ้อมเชียร์เฉพาะ
โอกาสจำเป็น (51.15%) ในเรื่องลักษณะของประธานเชียร์ นิสิตคณะครุศาสตร์มีค่า
ดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติ .31 โดยในการตอบแบบสอบถามครั้งแรก นิสิตตอบว่าประธาน
เชียร์ควรเป็นคนเข้มแข็งและเคร่งครัดต่อระเบียบ (81.90%) แต่ในการตอบแบบ

สอบถามครั้งที่สอง นิสิตตอบว่าประชาชนเขี้ยวควรมีวาทีลึบปีและมีเหตุผล (67.89%) ในเรื่องประโยชน์ของการประชุมเขี้ยวทอส่วนรวม นิสิตคณะครุศาสตร์มีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติ .41 โดยในการตอบแบบสอบถามครั้งแรก นิสิตตอบว่า การประชุมเขี้ยวก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างหมู่คณะ (37.31%) แต่ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง นิสิตตอบว่าการประชุมเขี้ยวทำให้ นิสิตมีระเบียบวินัย (48.36%)

อย่างไรก็ตาม ในการตอบแบบสอบถามทัศนคติทั้งสองครั้งนี้มีทัศนคติในบางเรื่อง ซึ่ง นิสิตส่วนมากยังคงเลือกตอบในข้อเดิม แต่จากการวิเคราะห์หาค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติปรากฏว่า นิสิตมีการเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องเหล่านี้ ทั้งนี้ เพราะ นิสิตมีการสลับในการเลือกตอบ เช่น ผู้ที่เคยเลือกตอบ ข้อ ก. ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่ง อาจเปลี่ยนทัศนคติไปเลือกตอบข้ออื่นในการตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง ส่วนผู้ที่เคยเลือกตอบข้ออื่นในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่ง อาจเปลี่ยนทัศนคติมาเลือกตอบข้อ ก. ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง ดังนั้น จำนวนร้อยละของการเลือกตอบในข้อ ก. อาจไม่เปลี่ยนแปลง แต่ก็แสดงว่า นิสิตมีการเปลี่ยนทัศนคติ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงทัศนคติในเรื่องที่ นิสิตส่วนมากเลือกตอบในข้อเดิมในการตอบแบบสอบถามทั้งสองครั้ง เฉพาะที่เห็นว่าสำคัญ ได้แก่

ในค่านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย ในการตอบแบบสอบถามทั้งสองครั้ง นิสิตคณะครุศาสตร์ส่วนมากเลือกตอบว่า "ประเพณี" ของจุฬาฯ คือแบบแผนที่ชาวจุฬาฯ ปฏิบัติสืบต่อกันมาและเป็นที่ยอมรับ (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 78.30%, เลือกตอบในครั้งหลัง 77.84%) นิสิตมีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในข้อนี้ .28 (ดูตารางที่ 18)

ในค่านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องและการปกครองนิสิต ในการตอบแบบสอบถามทั้งสองครั้ง นิสิตคณะครุศาสตร์ส่วนมากเลือกตอบว่า ระเบียบที่ใช้อยู่กับนิสิตจุฬาฯ ในปัจจุบันเป็นระเบียบที่มหาวิทยาลัยตั้งขึ้น และเป็นระเบียบที่ตกลงกันมา (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 48.72%, เลือกตอบในครั้งหลัง 46.76%) นิสิตมีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในข้อนี้ .44 ในการตอบแบบสอบถามในเรื่องการแต่งกายของนิสิต นิสิตคณะครุศาสตร์ส่วนมากเลือกตอบว่า นิสิตควรแต่งตามระเบียบของมหาวิทยาลัย (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 72.21%, เลือกตอบในครั้งหลัง 71.12%) นิสิตมีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในข้อนี้ .38

ในค่านระบบการเขี้ยวและการขอมเขี้ยว ในการตอบแบบสอบถามทั้งสองครั้ง นิสิตคณะครุศาสตร์ส่วนมากเลือกตอบว่า นิสิตใหม่ที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของการเขี้ยวสมควร

ที่จะได้รับการว่ากล่าวตักเตือนในที่ประชุม (นิตินเลือกตอบในครั้งแรก 51.62%, เลือกตอบในครั้งหลัง 54.88%) นิตินมีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในข้อนี้ .27 ในการตอบแบบสอบถามในเรื่องหน้าที่ของรุ่นพี่ที่ควบคุมการเชียร์ นิตินคณะครุศาสตร์ส่วนมากเลือกตอบว่า นิตินรุ่นพี่ที่ควบคุมการเชียร์ควรมีหน้าที่สอนให้ร้องเพลงเชียร์ และว่ากล่าววางประการ (นิตินเลือกตอบในครั้งแรก 69.31%, เลือกตอบในครั้งหลัง 68.04%) นิตินมีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในข้อนี้ .40

ทัศนคติที่นิตินคณะครุศาสตร์เลือกตอบในข้อเดิมในการตอบแบบสอบถามทั้งสองครั้งมีดังนี้

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัยในการตอบแบบสอบถามทั้งสองครั้ง นิตินคณะครุศาสตร์ส่วนมากตอบว่า "สามัคคี" ในจุฬาลงกรณ์ คือ ความพร้อมเพรียงปรองดองกันของนิตินจุฬาลงกรณ์ ทั้งหมด (นิตินเลือกตอบในครั้งแรก 75.53%, เลือกตอบในครั้งหลัง 71.61%) นิตินมีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในข้อนี้ .31

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิตินรุ่นพี่กับนิตินรุ่นน้องและการปกครองนิติน ในการตอบแบบสอบถามทั้งสองครั้งในเรื่องการแต่งกายของนิติน นิตินคณะครุศาสตร์ส่วนมากเลือกตอบว่านิตินควรแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัย (นิตินเลือกตอบในครั้งแรก 68.25%, เลือกตอบในครั้งหลัง 67.89%) นิตินมีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในข้อนี้ .20 ในเรื่องการจำกัดสิทธิบางประการของนิตินใหม่ในแต่ละคณะ นิตินคณะครุศาสตร์ส่วนมากเลือกตอบว่าควรปรับปรุงแก้ไขการจำกัดสิทธิที่ไม่มีเหตุผล (นิตินเลือกตอบในครั้งแรก 50.96%, เลือกตอบในครั้งหลัง 54.87%) นิตินมีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในข้อนี้ .21

ในด้านระบบการเชียร์และการขอมเชียร์ ในการตอบแบบสอบถามทั้งสองครั้ง นิตินคณะครุศาสตร์ส่วนมากเลือกตอบว่าควรจัดการขอมเชียร์ในหอประชุม โดยตั้งเป็นกฎให้นิตินใหม่ทุกคนเข้าประชุมเชียร์ (นิตินเลือกตอบในครั้งแรก 36.40%, เลือกตอบในครั้งหลัง 35.34%) นิตินมีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติในข้อนี้ .25

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมานี้ สนับสนุนสมมติฐานข้อที่หนึ่งซึ่งผู้วิจัยตั้งไว้ว่า ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแล้ว นิตินคณะครุศาสตร์และนิตินคณะวิทยาศาสตร์ จะมีการเปลี่ยนทัศนคติต่อกิจกรรม ทั้งนี้ เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมนิติน ทำให้นิตินได้รับ

ประสบการณ์โดยตรง นิสิตได้พบสภาพการณ์และได้รับข้อมูลที่แท้จริงด้วยตนเอง มีใ้การรับรู้โดยผ่านจากสื่อมวลชนหรือคำบอกเล่าต่าง ๆ นิสิตสามารถเปรียบเทียบข้อมูลใหม่และสภาพการณ์ใหม่ที่ตนได้พบกับความเชื่อเดิมของตน ถ้าประสบการณ์ที่ได้รับนี้ทำให้ความคิคว่าความเข้าใจของนิสิตเปลี่ยนไป ก็จะมีผลให้ความรู้สึกและพฤติกรรมของนิสิตเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ เพราะทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบสามด้านคือ องค์ประกอบด้านความคิคว่าความเข้าใจ องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม ดังนั้นเมื่อองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนไป นิสิตก็จะเกิดการเปลี่ยนทัศนคติ

ในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต เมื่อนิสิตมีความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นิสิตก็จะเปลี่ยนความคิคว่าความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับกิจกรรมนั้นไปในด้านดีหรือด้านไม่ดีได้¹ นอกจากนี้ถ้าประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้นิสิตเกิดความขัดแย้งในคิคว่าความคิคว่าความเข้าใจของนิสิตเอง ความขัดแย้งนี้ก็จะมีผลทำให้นิสิตเปลี่ยนทัศนคติได้เช่นกัน² ดังนั้นประสบการณ์ที่ได้รับจึงมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ

ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่สอง นิสิตอาจเลือกไม่ตอบในข้อเดิมที่นิสิตเคยเลือกในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่ง แต่เปลี่ยนความคิคว่าไปเลือกตอบในข้ออื่น การเลือกไม่ตอบในข้อเดิมคือการละทิ้งทัศนคติในข้อนั้น และการเลือกตอบในข้ออื่นคือการเกิดทัศนคติใหม่ เมื่อพิจารณาจำนวนร้อยละของการตอบแบบสอบถามที่นิสิตเลือกตอบในข้อเดิมในการตอบแบบสอบถามทั้งสองครั้ง ปรากฏว่านิสิตมีการเปลี่ยนทัศนคติในทิศทางการละทิ้งทัศนคติเดิม และในทิศทางการเกิดทัศนคติใหม่ โดยนิสิตมีการเลือกตอบในข้อเดิมทั้งเพิ่มขึ้นและลดจำนวนลง ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายต่อไป

ทัศนคติในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย จากการตอบแบบสอบถามทั้งสองครั้ง (ดูตารางที่ 18 ในภาคผนวก) นิสิตคณะครุศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติใน

¹R. Abelson, and M.J. Rosenberg, loc. cit.;

²L. Festinger, loc. cit.

ข้ออาวูโสคือ นิสิตรุ่นน้องจำต้องเคารพนิสิตรุ่นพี่ .72 และมีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ในข้อนี้ .14 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 42.92%, ครั้งหลัง 19.04%) แต่นิสิตคณะครุศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้ออาวูโสคือ นิสิตรุ่นน้องเคารพเชื่อฟังนิสิตรุ่นพี่ที่วางตัวเหมาะสมเท่านั้น .35 และมีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ .40 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 28.13%, ครั้งหลัง 46.76%)

ทัศนคติในด้านการสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องและการปกครองนิสิต นิสิตคณะครุศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้อนิสิตรุ่นพี่ควรปฏิบัติต่อนิสิตรุ่นน้องเหมือนเพื่อนรุ่นเดียวกัน .71 และมีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ในข้อนี้ .08 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 58.29%, ครั้งหลัง 49.28%) แต่นิสิตคณะครุศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้อนิสิตรุ่นพี่ควรให้ความช่วยเหลือนิสิตรุ่นน้อง .29 และมีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ในข้อนี้ .51 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 55.97%, ครั้งหลัง 75.09%) นิสิตคณะครุศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้อ การจำกัดสิทธิบางประการของนิสิตใหม่ในแต่ละคณะเป็นสิ่งที่ควรกระทำต่อไป เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย .73 และมีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ .04 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 29.87%, ครั้งหลัง 10.92%) แต่นิสิตคณะครุศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้อการจำกัดสิทธิบางประการของนิสิตใหม่ในแต่ละคณะ ควรปรับปรุงแก้ไขการจำกัดสิทธิที่ไม่มีเหตุผล .28 และมีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ในข้อนี้ .60 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 53.07%, ครั้งหลัง 65.52%)

ทัศนคติในด้านการระบบการเชียร์และการขอมเชียร์ นิสิตคณะครุศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้อการประชุมเชียร์เป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ .75 และมีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ .11 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 32.48%, ครั้งหลัง 59.36%) แต่นิสิตมีการละทิ้งทัศนคติในข้อการประชุมเชียร์เป็นการเสียสุขภาพทางกายและทางจิต .69 และมีนิสิตที่เกิดทัศนคติใหม่ในข้อนี้ .17 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 29.29%, ครั้งหลัง 21.00%)

นิสิตคณะรัฐศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติเดิมและเกิดทัศนคติใหม่ ดังนี้

ทัศนคติในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย นิสิตคณะรัฐศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้อระเบียบคือ กฎเกณฑ์ที่ปฏิบัติกันมาเป็นประเพณี .54 และมีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ .16 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 63.70%, ครั้งหลัง 34.41%) แต่นิสิตคณะรัฐศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้อ ระเบียบคือกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย .23 และมีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ .39 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 40.95%, ครั้งหลัง 57.66%)

ทัศนคติในค่านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องและการปกครองนิสิต
 นิสิตคณะรัฐศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้อนิสิตรุ่นพี่ปกครองนิสิตรุ่นน้องทำให้นิสิตรุ่นน้องไม่
 เป็นตัวของตัวเอง .17 มีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ .34 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 64.61%,
 ครั้งหลัง 38.13%) แต่นิสิตมีการละทิ้งทัศนคติในข้อนิสิตรุ่นพี่ปกครองนิสิตรุ่นน้องเป็นการ
 วิจารณ์สิทธิส่วนบุคคล .25 มีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ในข้อนี้ .16 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก
 30.03%, ครั้งหลัง 47.43%) ในเรื่องการจำกัดสิทธิบางประการของนิสิตใหม่ในแต่ละคณะ
 นิสิตคณะรัฐศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้อการจำกัดสิทธิบางประการของนิสิตใหม่ในแต่ละคณะ
 เป็นสิ่งที่ควรกระทำต่อไป เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย .57 มีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ .08
 (นิสิตเลือกตอบครั้งแรก 30.94%, ครั้งหลัง 17.67%) แต่นิสิตมีการละทิ้งทัศนคติในข้อคว
 เลิกการจำกัดสิทธิเพราะทุกคนมีสิทธิเท่ากัน .29 มีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ในข้อนี้ .22 (นิสิต
 เลือกตอบในครั้งแรก 13.65%, ครั้งหลัง 27.90%)

ทัศนคติในค่านระบบการเชียร์และการชมเชียร์ นิสิตคณะรัฐศาสตร์มีการละทิ้ง
 ทัศนคติในข้อการประชุมเชียร์คือ กิจกรรมที่ไม่สร้างเสริมปัญญา .38 มีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่
 .18 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 57.33%, ครั้งหลัง 26.97%) แต่นิสิตมีการละทิ้งทัศนคติ
 ในข้อการประชุมเชียร์คือ การเซาห้องประชุมใหญ่เพื่อชมสิ่งสอนรุ่นน้อง .49 มีนิสิตเกิด
 ทัศนคติใหม่ .25 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 7.28%, ครั้งหลัง 21.39%) ในเรื่องการถูก
 ลงโทษต่อหน้าที่ประชุมเชียร์ นิสิตคณะรัฐศาสตร์มีการละทิ้งทัศนคติในข้อรู้สึกนึกและไมปฏิบัติ
 อื่น .63 นิสิตเกิดทัศนคติใหม่ในข้อนี้ .09 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 38.22%, ครั้งหลัง
 19.53%) แต่นิสิตมีการละทิ้งทัศนคติในข้อรู้สึกไม่พอใจ เห็นว่าประชาชนเชียร์ทำอย่างไร
 เหตุผล .45 มีนิสิตเกิดทัศนคติใหม่ในข้อนี้ .27 (นิสิตเลือกตอบในครั้งแรก 17.29%,
 ครั้งหลัง 32.55%)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลหาทิศทาง การเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมนิสิตของนิสิตคณะ
 รัฐศาสตร์ ปรากฏว่านิสิตมีการเปลี่ยนทัศนคติในทิศทาง การละทิ้งทัศนคติเดิม .49 และมีการ
 เปลี่ยนทัศนคติในทิศทาง การเกิดทัศนคติใหม่ .17 นิสิตคณะรัฐศาสตร์มีการเปลี่ยนทัศนคติใน
 ทิศทางการละทิ้งทัศนคติเดิม .46 และมีการเปลี่ยนทัศนคติในทิศทาง การเกิดทัศนคติใหม่ .14
 (ตารางที่ 10) และเมื่อคำนวณหาค่า ไคสแควร์ของการละทิ้งทัศนคติเดิมของนิสิตคณะรัฐศาสตร์

และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ตลอดจนจำนวนหาค่าไคสแควร์ของการเกิดทัศนคติใหม่ของนิสิตทั้งสองคณะ ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของทิศทางการเปลี่ยนทัศนคติระหว่างนิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นการละทิ้งทัศนคติเดิมและการเกิดทัศนคติใหม่ แต่ทิศทางการละทิ้งทัศนคติเดิมจะมากกว่าการเกิดทัศนคติใหม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้นี้จึงสนับสนุนสมมติฐาน ซึ่งผู้วิจัยตั้งไว้ว่าทิศทางการเปลี่ยนทัศนคติจะเป็นไปในแนวทางละทิ้งทัศนคติเดิมและเกิดทัศนคติใหม่

ในการร่วมกิจกรรมของนิสิตทั้งสองคณะนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่าจะมีความแตกต่างในการเปลี่ยนทัศนคติระหว่างนิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ทั้งนี้ โดยคาดว่าประสบการณ์ที่นิสิตได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมจะต่างกันเป็นต้นว่า วิธีการปฏิบัติระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้อง วิธีการในการประชุมเชียร์ ตลอดจนลักษณะของประธานเชียร์ และนิสิตรุ่นพี่ที่ควบคุมการเชียร์จะแตกต่างกันไปในแต่ละคณะ ดังนั้นนิสิตคณะครุศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์น่าจะมีการเปลี่ยนทัศนคติแตกต่างกัน แต่จากการวิเคราะห์หาค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติ และค่าดัชนีความคงที่ของทัศนคติ (ตารางที่ 13) ปรากฏว่านิสิตคณะครุศาสตร์มีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติ .24 ค่าดัชนีความคงที่ของทัศนคติ .76 นิสิตคณะรัฐศาสตร์มีค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติ .21 และมีค่าดัชนีความคงที่ของทัศนคติ .79 เมื่อคำนวณหาค่าไคสแควร์ของค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติ และค่าดัชนีความคงที่ของทัศนคติระหว่างนิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติ และค่าดัชนีความคงที่ของทัศนคติของนิสิตทั้งสองคณะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้นี้ จึงค้านกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่านิสิตทั้งสองคณะจะมีการเปลี่ยนทัศนคติแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในปีการศึกษา 2516 นี้ นิสิตชั้นปีที่หนึ่งของคณะครุศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยน้อยกว่าทุก ๆ ปีที่ผ่านมา เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยยังคงจัดกิจกรรมที่สำคัญ ๆ หลายอย่างเป็นต้นว่า การแข่งขันกีฬากลางแจ้ง การแข่งขันฟุตบอลประเพณี เป็นต้น ในแต่ละปีที่ผ่านมา ถ้ามีการจัดกิจกรรมดังกล่าว นิสิตในแต่ละคณะจะมีการฝึกซ้อมทั้งการร้องเพลงเชียร์ และการขอมขวัญพาเหรด วิธีการที่นิสิตรุ่นพี่ควบคุมนิสิตรุ่นน้องในระบบการเชียร์และการขอมเชียร์ เพื่อความเข้มแข็งของนิสิตในแต่ละคณะก็จะแตกต่างกัน แต่ในปีการศึกษานี้ นิสิตชั้นปีที่หนึ่งของทั้ง

สองคณะมีโอกาส เขาร่วมในกิจกรรมการต้อนรับน้องใหม่ และกรีฑาน้องใหม่เท่านั้น การประชุมเชียร์และการซ้อมเชียร์ก็มีไม่มากนัก นอกจากนี้การที่นิตทั้งสองคณะมีการเปลี่ยนทัศนคติไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะในการจัดกิจกรรม นิตในแต่ละคณะรับนโยบายมาจากคณะกรรมการสโมสรนิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ส.จ.ม.) ดังนั้นนโยบายและวิธีการปฏิบัติของนิตทั้งสองคณะจึงไม่แตกต่างกันมากนัก ทำให้การเปลี่ยนทัศนคติของนิตทั้งสองคณะไม่มีความแตกต่างกันด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่า การเปลี่ยนทัศนคติของนิตชั้นปีที่หนึ่งคณะครุศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์จะแตกต่างกันไปตามตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ลำดับรุ่นที่เข้าศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คะแนนที่สอบไล่ได้ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภูมิฐานะของโรงเรียนเดิมที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าไคสแควร์ของแต่ละข้อคำถามตามตัวแปรในการสอบถามทัศนคติครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สอง โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าไคสแควร์ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในการสอบถามครั้งที่หนึ่ง แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการสอบถามครั้งที่สอง และข้อคำถามที่มีค่าไคสแควร์ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการสอบถามครั้งที่หนึ่ง แต่มีนัยสำคัญทางสถิติในการสอบถามครั้งที่สอง ซึ่งสองกรณีดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่านิตคณะครุศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์มีการเปลี่ยนทัศนคติในการเลือกตอบข้อคำถามในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สอง จากการเปรียบเทียบนี้ปรากฏว่าการเปลี่ยนทัศนคติที่แตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองของนิตคณะครุศาสตร์และนิตคณะรัฐศาสตร์ขึ้นอยู่กับตัวแปรต่าง ๆ ดังได้กล่าวแล้ว ผู้วิจัยจะอภิปรายในข้อที่นิตคณะครุศาสตร์และนิตคณะรัฐศาสตร์มีการเปลี่ยนทัศนคติในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ (ดูตารางที่ 11 และตารางที่

12)

การเปลี่ยนทัศนคติที่แตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองของนิตคณะครุศาสตร์และนิตคณะรัฐศาสตร์ซึ่งขึ้นอยู่กับความแตกต่างของเพศ ไคแควร์เรื่องต่อไป

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย นิสิตชายและนิสิตหญิง ทั้งสองคณะมีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องการดำเนินคำขวัญทั้งห้า

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องและการปกครองนิสิต นิสิตชายและนิสิตหญิงทั้งสองคณะมีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องการปฏิบัติตัวของนิสิตรุ่นน้องต่อนิสิตรุ่นพี่ การเคารพเชื่อฟังนิสิตรุ่นพี่ ความรู้สึกต่อการที่นิสิตรุ่นพี่ปกครองนิสิตรุ่นน้อง นอกจากนี้ นิสิตชายและนิสิตหญิงยังมีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องประโยชน์ที่นิสิตรุ่นน้องได้รับจากคำแนะนำของนิสิตรุ่นพี่เกี่ยวกับการแต่งกาย การปรับตัว ตลอดจนความคิดเห็นในเรื่องการมีนิสิตรุ่นพี่ควบคุมความประพฤติ และการวางตัวของนิสิตใหม่

ในด้านระบบการเชียร์และการขอมเชียร์ นิสิตชายและนิสิตหญิงทั้งสองคณะมีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องการมีขบวนพาเหรดในการเชียร์กีฬา ระยะเวลาในการฝึกซ้อมพาเหรด ความสำคัญของการเชียร์กีฬา ระหว่างคณะกับการเชียร์กีฬา ระหว่างมหาวิทยาลัย ลักษณะของประธานเชียร์ ประโยชน์ของการประชุมเชียร์ การไม่ปฏิบัติตามระเบียบของการเชียร์และการลงโทษต่อหน้าที่ประชุมเชียร์ และจำนวนรุ่นพี่ที่ควบคุมการเชียร์ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่แตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองของนิสิตคณะครุศาสตร์ และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ซึ่งขึ้นอยู่กับภูมิภาคของโรงเรียนเดิม ได้แก่ เรื่องต่อไปนี้

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย นิสิตที่มาจากโรงเรียนในส่วนกลาง และนิสิตที่มาจากโรงเรียนส่วนภูมิภาคมีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องสามัคคีในจุฬาฯ

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องและการปกครองนิสิต นิสิตที่มาจากโรงเรียนในส่วนกลางและนิสิตที่มาจากโรงเรียนส่วนภูมิภาค มีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้สึกต่อการที่นิสิตรุ่นพี่ปกครองนิสิตรุ่นน้อง

ในด้านระบบการเชียร์และการขอมเชียร์ นิสิตที่มาจากโรงเรียนส่วนกลาง และนิสิตที่มาจากโรงเรียนส่วนภูมิภาค มีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องการจัดการขอมเชียร์ในหอประชุม ในเรื่องประโยชน์ของการประชุมเชียร์ต่อส่วนรวม ในเรื่อง การไม่ปฏิบัติตามระเบียบของการเชียร์และการลงโทษต่อหน้าที่ประชุมเชียร์ นอกจากนี้ยังมี

ความแตกต่างกันในเรื่องการมีรุ่นที่ควบคุมการเขียน จำนวนนิสิตรุ่นที่ควบคุมการเขียน การจำกัดสิทธิของนิสิตใหม่ในแต่ละคณะ และในเรื่องแต่งกายของนิสิตรุ่นที่

การเปลี่ยนทัศนคติที่แตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สอง ของนิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ซึ่งขึ้นอยู่กับความแตกต่างของอายุ ได้แก่เรื่องต่อไปนี้

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่อง อาวุโสในจุฬาฯ ประเพณีในจุฬาฯ และการฝ่าฝืนคำขวัญทั้งห้า

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องและการปกครองนิสิต นิสิตที่มีอายุต่างกันมีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องคำแนะนำของนิสิตรุ่นพี่เกี่ยวกับการเรียน ในเรื่องการแต่งกายของนิสิตและในเรื่องการจำกัดสิทธิบางประการของนิสิตใหม่ในแต่ละคณะ

ในด้านระบบการเขียนและการซ่อมเขียน นิสิตที่มีอายุต่างกันมีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องระยะเวลาในการฝึกซ่อมเขียน และการจัดรูปของการเขียนกีฬา

การเปลี่ยนทัศนคติที่แตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองของ นิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ซึ่งขึ้นอยู่กับคะแนนที่สอบไล่ได้ในชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ได้แก่เรื่องต่อไปนี้

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย นิสิตที่มีคะแนนสอบ ในระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ มีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามเรื่อง ประเพณีในจุฬาฯ

ในด้านการประชุมเขียนและการซ่อมเขียน นิสิตมีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่อง ไม่ควรมีขบวนพาเหรดในการเขียนกีฬา การฝึกซ้อมพาเหรด และการจัดรูปของการเขียนกีฬา

การเปลี่ยนทัศนคติที่แตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สอง ของนิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ซึ่งขึ้นอยู่กับสายวิชาที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลายได้แก่เรื่องต่อไปนี้

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งหลายของมหาวิทยาลัย นิสิตที่เรียนในสายวิทยาศาสตร์และนิสิตที่เรียนในสายศิลป์ มีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องระเบียบในจุฬาฯ

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องและการปกครองนิสิต นิสิตที่เรียนในสายวิทยาศาสตร์ และนิสิตที่เรียนในสายศิลป์ มีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องการเคารพเชื่อฟังนิสิตรุ่นพี่

ในด้านกาาการเชียร์และการขอมเชียร์ นิสิตที่เรียนในสายวิทยาศาสตร์ และนิสิตที่เรียนในสายศิลป์มีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องการลงโทษนิสิตใหม่ที่ขาดขอมเชียร์ในห้องประชุม

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่แตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองของนิสิตคณะครุศาสตร์ และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมได้แก่เรื่องต่อไปนี้

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้งหลายของมหาวิทยาลัย นิสิตที่เคยร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิมมาก่อน และนิสิตที่ไม่เคยร่วมกิจกรรมในโรงเรียนเดิม มีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องการฝ่าฝืนคำขวัญของมหาวิทยาลัย

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องและการปกครองนิสิต นิสิตมีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องการปฏิบัติตัวของนิสิตรุ่นน้องต่อนิสิตรุ่นพี่ และในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากคำแนะนำของนิสิตรุ่นพี่ในด้านการทำตนให้เป็นนิสิตที่ดี

ในด้านระบบการเชียร์และการขอมเชียร์ นิสิตมีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องระยะเวลาที่ควรใช้ในการฝึกขอมเชียร์ในห้องประชุม

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่แตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองของนิสิตคณะครุศาสตร์ และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ยังขึ้นอยู่กับลำดับรุ่นที่นิสิตเข้าศึกษาในจุฬาทงครณมหาวิทยาลัยด้วย นิสิตที่เป็นบุคคลรุ่นแรกที่เข้าศึกษาในจุฬาฯ และนิสิตที่เคยมีสมาชิกในครอบครัวเข้ารับการศึกษาในจุฬาฯ มาก่อนแล้ว มีความแตกต่างกันในการตอบแบบสอบถามในเรื่องระยะเวลาในการฝึกขอมเชียร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นว่านิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ มีการเปลี่ยนทัศนคติแตกต่างกันไปตามตัวแปร และพบว่า เพศ เป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนทัศนคติเช่นเดียวกับที่ เจนิส และฟิลด์ (Janis and Field)³ เคยทำการศึกษาไว้ โรงเรียนเดิม ก็เป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนทัศนคติด้วย ไฮเซล (Scidel)⁴ เคยทำการศึกษากับนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลความเจริญกับโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นที่เจริญแล้ว และพบว่านักเรียนมีทัศนคติต่างกัน อายุก็เป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนทัศนคติด้วย เช่นเดียวกัน แคมป์เบลล์ (Campbell)⁵ พบว่าความคงที่ของทัศนคติจะมีมากขึ้นเมื่อบุคคลอายุมากขึ้น นอกจากนี้การเคยมีประสบการณ์จากการร่วมกิจกรรมก็มีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ ซึ่งตรงกับที่ คาลิช และ เบิร์ตส์ (Kalish and Bertcs)⁶ เคยทำการวิจัยไว้ ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้นี้จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

สรุปผลการวิจัยการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อกิจกรรมนิสิตได้ดังนี้

1. ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว นิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ มีการเปลี่ยนทัศนคติต่อกิจกรรมนิสิต
2. การเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ไม่มีความแตกต่างกัน
3. การเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตคณะครุศาสตร์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จะแตกต่างกันไปตามตัวแปร ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนาของโรงเรียนเดิม อายุ คะแนนที่สอบไล่ได้ในชั้น

³J.L. Janis, and P.B. Field, loc. cit.

⁴Harvy Edward Scidel, Jr., loc. cit.

⁵A. Campbell, P. Converse, W.E. Miller, and D. Stokes, loc. cit.

⁶B.A. Kalish, and O.J. Bertcs, loc. cit.

มัธยมศึกษาตอนปลายสาขาวิชาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประสพการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมและลำดับขั้นที่เข้าศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามลำดับ

4. ในการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตคณะครุศาสตร์ และนิสิตคณะรัฐศาสตร์ ทิศทางในการเปลี่ยนทัศนคติจะเป็นไปในแนวทางละทิ้งทัศนคติเดิม และเกิดทัศนคติใหม่ แต่ทิศทางการละทิ้งทัศนคติเดิมจะมากกว่าการเกิดทัศนคติใหม่